מתני׳ אין בין המודר הנאה מחבירו למודר ממנו מאכל אלא דריסת הרגלים שאין עושין בהן אוכל נפש: **גמ׳** הא לענין כלים שעושין בהן אוכל נפש זה וזה שוין: דריסת הרגל: הא לא קפדי אינשי? אמר רבא הא מני רבי אליעזר דאמר יתור אסור במודר הנאה: **מתני׳** אין בין נדרים לנדבות אלא שהנדרים חייב באחריותן ונדבות אינו חייב באחריותן: **גמ׳** הא לענין בל תאחר זה וזה שוין. תנן התם אי זהו נדר דאומר הרי עלי עולה איזו היא נדבה האומר הרי זו עולה ומה בין נדרים לנדבות נדרים מתו או נגנבו או אבדו חייב באחריותן נדבות מתו או נגנבו או אבדו אינו חייב באחריותן מנהני מילי דתנו רבנן נרצה לו לכפר עליו ר׳ שמעון אומר אם שעליו חייב באחריותן ואם שאינו עליו אינו חייב באחריותן מאי משמעיה דר׳ יצחק בר אבדימי כיון דאמר עלי כמאן דטעין אכתפיה דמי: **מתני׳** אין בין זב הרואה שתי ראיות לרואה שלש אלא קרבן: **גמ׳** הא לענין משכב ומושב וספירת שבעה זה וזה שוין, מנהני מילי דתנו רבנן רבי סימאי אומר מנה הכתוב שתים וקרא טמא, שלש וקרא טמא, הא כיצד? שתים לטומאה, ושלש לקרבן ואמר שתים לטומאה ולא לקרבן שלש לקרבן ולא לטומאה? אמרת עד שלא ראה שלש ראה שתים ואמר שתים לקרבן ולא לטומאה שלש אף לטומאה? לא דתניא וכפר עליו הכהן לפני ה׳ מוזב מקצת זבין מביאין קרבן ומקצת זבין אין מביאין קרבן הא כיצד? ראה שלש מביא שתים אינו מביא או אינו אלא ראה ב׳ מביא ראה שלש אינו מביא? אמרת עד שלא ראה שלש ראה שתים ואיצטריך דרבי סימאי ואיצטריך מזובן דאי מדרבי סימאי הוה אמינא כי קושין קמשמע לן מזובו דאי מזובו לא ידענא כמה ראיות, קמשמע לן דרבי סימאי, והשתא דאמרת מזובו לדרשא יכי יטהר הזב מזובו מאי דרשת ביה? ההוא מיבעי ליה לברתניא וכי יטהר הזב לכשיפסקו מזובו [מזובו] ולא מזובו ונגעו מזובו וספר לימד על זב בעל שתי ראיות שטעון ספירת שבעה, והלא דין הוא אם מטמא משכב ומושב לא יהא טעון ספירת שבעה? שומרת

אלא דריסת הרגל וכלים שאין עושין בהן אוכל נפש. דמודר הנאה אסור בהן ומודר מאכל מותר במקום שאין מסכירין אבל במקום שמסכירין בפרוטה אסור אפי׳ במודר מאכל לאותה פרוטה ראויה לקנות ממנה מאכל אבל כלים שעושין בהן אוכל נפש אסור אפילו בפחות מפרוטה כיון דהוי אוכל נפש:

דריסת הרגל הא לא קפדי אינשי. קשה דהא בחזקת הכתים (נ״ב דף מ:) קאמר בגמרא אלו דברים שאין להם חזקה ואלו דברים שיש להם חזקה וכו׳ מעמיד בהמה בתאר אין להם חזקה ומוקי לה התם בשותפין דבתעמדה כדי לא קפדי ופריך והתנן השותפין שנדרו הנאה זה מזה אסורין ליכנס בתאר ומסקי לה התם מיהו שמעינן לה מינה דאדריסת הרגל קפדי ולא קשה *מהתם דהתם פרק בתרא דבילה (דף נט:) דמסקי התם דלעולם לא קפדי ומני ר׳ אליעזר היא דלמא התם מיירי בשותפין אבל אחר אינשי ודאי קפדי אבל הכא קשיא דמיירי בנתם בני אדם ואפי׳ הכי קאמר דלא קפדי ומירץ ר״ת דהכא מיירי בנקעה דלא קפדי בה שום אדם וסברא הוא לומר כן (ה) דומיא (*דריסת) דכלים שאין עושין בהן אוכל נפש דמיירי שאין מסכירין כיולא בהן דמוקמינן לה בנדרים (דף נב:) כרבי אליעזר״:

אין בין נדר לנדבה. קשיא אמאי לא תני שנדבה באה מן המעשר דכתיב (דברים כז) וזבחת שלמים נבי מעשר ונדר איכא בא אלא מן החולין וכיון דאמר הרי עלי הוי (ג) נדר *וי״ל דמן הדין לא תנא ליה משום דמיירי בקרבן שהופרש כבר ואשמעינן דאין חילוק בעבודתן אבל בקרבן אלא הופרש פשיטא ליה שיש הרבה חילוקים אי נמי דתנא ושייר ונהי דאין בין קאמר דמשמע דהוי דוקא כדאמר במרובה (נ״ק דף סב: וש״ס) מ״מ לא קשיא דבמסכת תענית (דף יג: וש״ס) אשכחן אין בין דשייר דקאמר אין בין שלא אמצעיות וכי תימא תנא ושייר והא אין בין קתני ופריך והתנן אין בין דווקא והא שייר תיבה ומסקי אי משום תיבה אלא שיורא הוא אבל מקום משמע דאי אפשר הוא מכל מקום דקתני אין בין״:

ומה מטרע שאין מטמא משכב ומושב. ובתורת כהנים תני שמטמא משכב ומושב ותירץ רש״י בפסחים (דף מז: ד״ה זב) דהייט דעד שלא ראה שתים ושלש לא לטמא אדם וכלים *כגון זב: עד

ליטמא קודם ספירה אלא משיפסוק ממה הכי גרסינן בתורת כהנים מזובו ולא מזובו ומנגעו שאם היה זב ומטרע ופסק מזובו ולא נתרפא עדיין מנגעו וספר אין אומרים לו אין ספירה זו נקיות עד שיטהר אף מנגעו אלא מגיה והולך מיד ועולה לו לספירת זב ולכשיתרפא מנגעו יטבול מיד מצילה ראשונה שלו מטרע והיא עולה לו לטבילת נגעו וזבו ולטמא לטמא משכב ומושב ולטמא כלי חרס בהיסט כדין זב, ואף על פי שצריך לספירת שבעה לגרעתו לענין אכילת קדשים וטבילה שניה כדכתיב במטרע (ויקרא יד) ורחץ במים וטהר ואחר יבא אל המחנה ויושב מחוץ לאהלו שבעת ימים והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו וגו׳ ורחץ [את] בשרו במים וגו׳ לאחר טבילה קמייתא לטהרו מלטמא משכב ומושב וכלי חרס בהיסט: **מזובו וספר** להכי סמך ספירה אלא זובו ללמדך שאף בשביל מקלת זב טעון ספירה לימד על זב בעל שתי ראיות: **לא יהא טעון ספירת שבעה** בתמיה אחר שאמרת שתים כו׳ וה״נ הלא דין הוא אם מטמא משכב ומושב בשתי ראיות לכל חומר טומאת זב מהיכן יתמעט מספירה: שומרת

ממורת השרים

מתני׳ אין בין המודר הנאה למודר ממנו מאכל: דריסת הרגל. שהמודר הנאה אסור ליכנס לביתו והמודר מאכל מותר: וכלים שאין עושין בהן אוכל נפש. מותר להשאיל למודר מאכל והוקא במקום שאין מסכירין ביולא בהן, אבל במקום שמסכירין ביולא בהן תנן בהדיא תורה אור

דאסור דכל הנאה שאם לא ההנאה זה היה מתסר בה פרוטה, הנאת מאכל היא, שהרי ראויה לאותה פרוטה לקנות בה מאכל: **גמ׳** הא לענין כלים שעושין בהן אוכל נפש. אסור אף במודר מאכל ואפי׳ במקום שאין מסכירים: הא לא קפדי אינשי. ואמאי אסור במודר הנאה: ויתור. דבר שהיה מותר לכל אדם ואינו מקפיד עליו: **מתני׳** נדר ונדבה. מפרש בגמרא נדר-האומר הרי עלי עולה ולאחר זמן הפרישה חייב באחריותה, נדבה-האומר הרי זו ולא קבלה עליו: **גמ׳** הא לענין בל תאחר. ואף על גב דנדבה בקרא דכל תאחר לא כתיבא, הא מרבינן ליה במסכת ראש השנה מגזרה שוה: אם שעליו חייב באחריותו. הכי דרש ליה לקרא ונרצה לו בדרון-לכפר עליו בהן הוא נרצה, אבל מקמי כפרה לא נרצה, ובאיזה קרבן אמרתי לך באותו שעליו והייט עליו דקרא: מאי משמע. דעליו-קבלת אחריות עליו: **מתני׳** שני ראיות. ביום אחד או בשני ימים רצופים וכן אם ביום אחד או בשלשה ימים רצופים שתים ביום אחד ואחת למחר: **גמ׳** משכב ומושב. שכב או ישב על גבי עשרה כגדים זה על זה כולן אבות הטומאה ואפילו לא נגע בהן, ואילו נגע בדבר שאינו משכב ומושב אינו [אלא] ראשון לטומאה ואינו ממאה אדם וכלים אלא אוכלין ומשקין: וספירת שבעה. משיפסוק לריך למטת ז׳ נקיים קודם שיטבול ואם ראה זב באחד מהן סתר כל המעיין: מנא הני מילי. דשוין לטומאה ואין שוין לקרבן: מנה הכתוב שתים. ״ואם לא יהיה זב מבשרו ולא טמא הוא״ (ויקרא טו) הרי שתי זיבות מטיות לאן וקרא טמא: אלא וקרא עמא. דלכתיב ״ואם יהיה טומאתו בזובו״ בשרו את זובו לא שתים בשרו מזובו״ (שם) הרי לך שלש וקרא ממא ״טומאתו היא״: הא כיצד. אם מטמא טמא למה פרט לך הכתוב שלש: שתים לטומאה. לכל חומר טומאת זב: ולא לטומאה. חמורה אלא כבעל קרי בעלמא: ראה שתים. והרי כבר ירד לכל חומר טומאה ומי הוצילו: מזובו. משמע מקצת זובו: לא ידענא כמה ראיות. האי מקצת דמשמע מהאי קרא לא ידעינן מאי לטמא אוכלין ומשקין אבל לא לטמא אדם וכלים *כגון זב: עד

היא לא שלש ואכרכא לו שתים ושלש: לכשיפסוק מזובו. אין לריך ליטבול קודם ספירה אלא משיפסוק ממה הכי גרסינן בתורת כהנים מזובו ולא מזובו ומנגעו שאם היה זב ומטרע ופסק מזובו ולא נתרפא עדיין מנגעו וספר אין אומרים לו אין ספירה זו נקיות עד שיטהר אף מנגעו אלא מגיה והולך מיד ועולה לו לספירת זב ולכשיתרפא מלרעתו יטבול מיד מצילה ראשונה שלו מטרע והיא עולה לו לטבילת נגעו וזבו ולטמא לטמא משכב ומושב ולטמא כלי חרס בהיסט כדין זב, ואף על פי שלריך לספירת שבעה לגרעתו לענין אכילת קדשים וטבילה שניה כדכתיב במטרע (ויקרא יד) ורחץ במים וטהר ואחר יבא אל המחנה ויושב מחוץ לאהלו שבעת ימים והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו וגו׳ ורחץ [את] בשרו במים וגו׳ לאחר טבילה קמייתא לטהרו מלטמא משכב ומושב וכלי חרס בהיסט: **מזובו וספר** להכי סמך ספירה אלא זובו ללמדך שאף בשביל מקלת זב טעון ספירה לימד על זב בעל שתי ראיות: **לא יהא טעון ספירת שבעה** בתמיה אחר שאמרת שתים כו׳ וה״נ הלא דין הוא אם מטמא משכב ומושב בשתי ראיות לכל חומר טומאת זב מהיכן יתמעט מספירה: שומרת

עין משפט נר מצוה

נד א מיי׳ פ״ו מהלכות מלכים הלכה ג סמג לאוין רמב טור ש״ע י״ד סימן רכא סעיף ג׳:

נה ב מיי׳ פ״ה מהל׳ מעשה הקרבנות הל׳ ה סמג עשין קפה:

נו ג מיי׳ שם הלכה ד:

נז ד ה מיי׳ פ״ב מהל׳ מחוסרי כפרה הלכה ו וסי׳ו מהלכות איסורי ביאה הלכה ז מ סמג עשין רכא:

נוסח

• מילוק בין מודר הנאה מחבירו - למודר ממנו מאכל

• למה דריסת הרגל - דבר שכל מצוי, נאסר במודר הנאה

נוסח

מילוק בין נדרים לנדבות

נוסח

הבדל בין גב הרואה שתים לגב הרואה שלש

מבנה

◇ ״ל״ס״מא/מצוה״ סימן הנדרים הראשון הגאה

△ הנאות מילוקיות

הגהות הב״ח

(ה) תוס׳ ד״ה דריסת וכו׳ וסברא הוא לומר כן. נ״ב צריך לומר נמי זה דה״מ למיפרך אכלים שאין עושין בהם אוכל הא לא קפדי וכ״כ התוס׳ בפרק הנזקין (ב) ד״ה אין בין וכו׳ דכיון דאמר הרי עלי הוי תוס׳ הרא״ש

[ועי׳ תוספות ב״ק לא: ד״ה זה ותוספות ב״כ מז: ד״ה רבינא]

[ועי׳ תוספות תענית ח. ד״ה אמאי ותוספות ב״ק סב: ד״ה מי קתני]

[ובב״ק ובתענית כתבו תוספות תירוץ אחר ועי׳ תוס׳ שבת סב: ד״ה אין]

ס״ל כמו

רבינו חננאל

[מתני׳] אין בין המודר הנאה מחבירו למודר המנו מאכל אלא דריסת הרגל וכלים שאין עושין בהן אוכל נפש כגון בגדים וכיוצא בהן דלמודר הנאה אסור דאוקימנא לר׳ אליעזר דתני אפילו דבר שאינו מצוי אסור אפילו דבר שאינו מצוי אסור אפילו דבר שאינו מצוי אסור